Spirit of Bosnia / Duh Bosne
An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Međunarodni, interdisciplinarni, dvojezični, online časopis

Delicatessen

Saša Skenderija

"K&T Meets" moja je omiljena mesnica na Broadwayu, u Astoriji. Podsjeća na one naše u vitezima i maglajima. Razlikuje se najviše po tom što je u zajedničkom vlasništvu šestorice-sedmorice emigranata – Grka i Rumuna – koji, osim kvrgavog engleskog, govore i mesarski žargon svih balkanskih jezika, uključujući i mađarski, jer su im mušterije, recepti za mesne prerađevine i hrana koju prodaju otamo. Svi su tu još od otvorenja mesnice 1982. – doznao sam sa polaroid slika i iz novinskih isječaka polijepljenih selotejpom na staklenoj kabini kase za kojom uvijek sjedi postarija šutljiva žena s velikom dioptrijom i hronično mizantropskim izrazom. Sav njihov društveni život odvija se iza tezgi u kojima su izloženi istranširani komadi svježeg mesa, ispod štangli i vijenaca kobasica i komada suhotinje koji vise s plafona. Svi, osim jednog, tamo su svakog radnog dana već trideset godina, između deset ujutro i šest naveče, uključujući subote. Jedan od njih uvijek se rotira u korištenju dvomjesečnog godišnjeg odmora, sasvim neuobičajenog u Americi, kad leti na Balkan, odakle se potom vraća s novim borama i sijedim pramenovima rodnog kraja koje niko, bez tih dvomjesečnih izgloblјenja iz zajedničke svakodnevice starenja u mesnici, drugačije ne bi ni primijetio.

Bili su prve komšije s kojima sam se zbližio kad sam se pretprošlog ljeta doselio u Astoriju. Zaintrigiralo ih je što dolazim u kupovine u vrijeme kad samo domaćice kupuju, dok su muževi i *ozbiljni ljudi* na poslu, kao i moj diletantski nostalgični entuzijazam za sirovo meso i mesne prerađevine zavičaja. Objasnio sam im da radim od kuće i da sam pisac, tačnije pjesnik. Neki od njih još su pamtili iz školskih lektira imena koja sam spomenuo kao dokaz ozbiljnosti i legitimiteta svog poziva – Grcima Seferisa i Kavafija, a Rumunima Emineskua i Staneskua – pa sam im tako postao svojevrsna atrakcija i objekat za šeretska podjebavanja. Rekli su mi da nikad nisu čuli za, a kamoli vidjeli, bosanskog pjesnika, niti Bosanca koji bi čitao ili barem čuo za spomenute pjesnike. Astorijski Bosanci koji kod njih kupuju uglavnom su sitni biznismeni, kafandžije i zanatlije od raznih fela. I niko od njih ne kupuje krmetinu. "Eto", rekao sam u svoju odbranu i odbranu diverziteta rodne mi grude, "ima nas i takvih Bosanaca koji pišemo i čitamo pjesme i jedemo svinjetinu".

Najbliži sam postao s visokim i pronicljivim pedesetogodišnjakom Simeonom iz rumunskog Banata, koji uživa – ili tačnije trpi – neku vrstu intelektualnog statusa u mesnici. Čim bih se pojavio na vratima, ostali bi me uglas pozdravili i odmah zvali Simeona – "Your poet friend is here!" Onda bi me Simeon "preuzeo" za pultom i, dok

bi me posluživao, stavljao bi me na probu pred zajebantskom porotom svojih kolega. Pitao bi me, naprimjer, s nasmrt ozbiljnim licem, šta namjeravam napraviti od faširanog mesa koje mi je pakovao u celofan. Rekao bih mu ćufte ili nešto slično. Onda bi mi, ne mijenjajući izraz, ponudio da mi domelje i pola kile "od pingvina", posavjetovavši me, u povjerenju, da je to najbolja smjesa za ćufte. "Od čega," upitao bih zbunjeno, trudeći se da dešifriram njegov kostrbati rumunski akcent?

> "Od pin-gvi-na" – ponovio bi ozbiljno – na što bi ostali mesari prasnuli u smijeh.

Pomirljivo bi tada pružio ruku preko tezge, potapšao me po ramenu i rekao mi sa sjetnim osmijehom:

> "Ne ljutiš se, jel'de? Pravi pjesnici razumiju šalu. Barem vidiš s kakvim šupcima od kolega ja ovdje moram da deveram", pritom pogledujući prema kolegama i izazivajući još žešću salvu smijeha.

Vremenom me je Simeon, ne znam zašto, prestao zadirkivati, na razočaranje kolega. I dalje sam bio njegova ekskluzivna mušterija, a naši kulinarsko-poetski dijalozi preko tezge postajali su sve prijateljskiji i, rekao bih, sve sjetniji. Kad sam ljetos došao da nakupujem namirnica za kampiranje u nacionalnom parku na Fire Islandu, Simo me je iznenadio insistiranjem na kompletnosti moje kamperske opreme. Donio mi je sutradan u mesnicu svoj lični *pravi kamperski ruksak*, posudio mi *pravu* kampersku lampu i *pravi* nož za kampiranje. Vrativši se s godišnjeg, otišao sam u mesnicu da mu vratim pozajmljenu opremu i stavio u ruksak karton mog omiljenog češkog piva, kao gestu zahvalnosti. Simu nisam zatekao – u međuvremenu je bio otišao na svoje dvomjesečno odsustvo u zavičaj – pa sam opremu ostavio kolegama u mesnici. Kad se nakon dva mjeseca vratio iz Rumunije, izgledao je barem dvije godine stariji i potišteniji. Navratio sam bio do mesnice da mu se lično zahvalim za opremu i upitam kako je bilo kod kuće. Odgovorio je tek: "Loše".

> "Je li ti se svidjela češka piva?" – upitao sam.
>
> "Kakva piva?"
>
> "Što sam ti je ostavio u ruksaku."

Ostali mesari, koji su, po običaju, prisluškivali naš razgovor, prasnuli su u smijeh.

> "Eto, sad vidiš koji su to šupci", prokomentarisao je rezignirano Simeon, "sve su pokrali i popili."

Neki dan sam otišao u mesnicu da nakupujem namirnica za novogodišnju proslavu.

Prvo sam usput bio navratio do prodavnice pića i kupio par flaša izvrsnog (a jeftinog) čileanskog sovignone blanca koji se zove “Nostalgia”. I dok sam naručivao razna mesa od Sime i skupljao u košaru stvarčice sa polica (radensku, vegetu, kupus za sarmu, “našu” majonezu, isl.), ostavio sam kesu sa vinima na tezgi, da je ne moram tegliti po mesnici. Mesari-zajebanti nisu mogli odoljeti a da ne zavire u moju kesu i, čim su spazili “Nostalgiju”, odmah su se na mene nakačili:

> “Ne valja ti ovo vino ništa, pjesniče. Popiješ ga i rastužiš se, uhvati te nostalgija. Onda ga popiješ još više i onako pijan i tužan počneš pisati pjesme – i klik – objesiš se! Jebeš takvo vino. Što ne kupuješ naša grčka (naša rumunska), ona su ti puno bolja i u njima nema nostalgije, samo sunce, more i veselje?”

Simo se nageo ka meni preko tezge i nasmiješio se otužno:

> “Eto vidiš kako je meni, s kim sam ja proćerdao svoj vijek”.

Uzimam od njega kese s pazarom pa mu kažem:

> “Sretna Nova, Simo prijatelju.”

Kažem svima s vrata: “Sretna Nova, komšije!”

> “Sretna Nova, pjesniče”, uzvraćaju uglas, “hej čekaj, zaboravio si ovu svoju kesu s nostalgijom!”

Kažem da nisam, da je to moj novogodišnji poklon Simi i njegovim prijateljima.

> “Kakvim crnim prijateljima?”, prodera se Simo za tezgom, “ovo su sve sami dušmani!”
>
> “OK”, uzvraćam, “vino ostavljam prijatelju Simi, a nostalgiju njegovim dušmanima.”

Izišao sam na ulicu. Praznični Broadway nadglasao je graju i smijeh mesnice, ostarjelih astorijskih dječaka, mojih zemljaka po mesu, vinu i zvijezdama.

© 2013 Saša Skenderija

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.